

Kaarina Mönkkönen,
Annukka Tapani ja Tapani Kokkonen

ARVOA

JA

ARVOTTO-

MUUTTA

Arvokkuuden ja merkityksellisyyden
kokemukset hyvän elämän perustana

Gaudeamus

Copyright © 2023 Kirjoittajat & Gaudeamus

Gaudeamus Oy
www.gaudeamus.fi

Kannen suunnittelu: Satu Kontinen

KL 30.13 • UDK 316.6

ISBN 978-952-345-238-1

Painopaikka: Printon Trükikoda, Tallinna 2023

Sisällys

1. JOHDANTO • 7

Arvokkuus ja merkityksellisyys hyvän elämän perustana • 7

Arvokkuus ja merkityksellisyys käsitteinä • 12

Toimijuus, dialogisuus ja tunnustuksen saaminen • 16

Arvokkuus ja merkityksellisyys tutkimuskohteena • 24

2. ARVOKKUUDEN JA MERKITYKSELLISYYDEN ULOTTUVUUKSIA • 31

Aktiivinen toimijuus osana ihmisyyttä • 40

Dialoginen kohtaaminen • 50

Tunnustus osana ihmisyyttä • 60

Välineellistynyt arvokkuus ja merkityksellisyys • 67

3. JOKAPÄIVÄISEN ELÄMÄN ARVOKKUUS JA MERKITYKSELLISYYS • 79

Kannattelevat suhteet • 85

Arvonanto yhteisössä • 99

Toimijuus • 106

Elämän horisontti • 114

**4. ARVOKKUUDEN LOUKKAAMISEN
KOKEMUKSET • 127**

Palvelujärjestelmissä esiintyvät loukkaukset • 131

Kaltoinkohtelua ja kiusaamista • 140

Osattomuuden kokemukset • 149

Henkilökohtaisen autonomian ja ihmisyyden loukkaukset • 154

Tarpeettomuuden kokemukset • 159

Näkymä kadoksissa • 163

**5. ARVOKKUUTTA JA MERKITYKSELLISYYTTÄ
EDISTÄVÄ YHTEISKUNTA • 170**

Yhteisösuhteet muutoksessa • 182

Arvokkaan elämän edistäminen • 188

Kohti kukoistavaa yhteiskuntaa • 195

Liite • 204

Viitteet • 211

Lähteet ja kirjallisuus • 218

Kirjoittajat • 236